

SPIS TREŚCI

WSTĘP	11
Wykaz skrótów najczęściej cytowanych dzieł	19

CZĘŚĆ I

„DOLINY CICHE ZOSTAWMY SZCZĘŚLIWYM...”, CZYLI O ROMANTYCZNEJ TRADYCJI I FANTAZMATACH POLSKOŚCI

ROZDZIAŁ 1

CO ŁĄCZY SKAWIŃSKIEGO Z ALDONĄ? O <i>LATARNIKU</i> HENRYKA SIENKIEWICZA W KONTEKŚCIE <i>TRYLOGII</i>	23
Sienkiewicz – pozytywistyczny „inicjator neoromantyzmu”	23
„Wieszcz świeci ziomkom wśród czasów otchłani”, czyli Mickiewicz jako świadek losów Skawińskiego	38
„Arka przymierza”, czyli narodowe mitopeje	45
<i>Polonus, unus defensor Mariae</i> i ułańska krzepa	56
Drzewo i narodowy archetyp starca-tułacza	65
Jak Sienkiewicz został „wieszczem minionych wieków”?	80

ROZDZIAŁ 2

ODCZYNIANIE UROKÓW, CZYLI SUPIŃSKI KONTRA MICKIEWICZ. RZECZ O <i>OMYŁCE</i> BOLESŁAWA PRUSA	93
Dialog Prusa z Sienkiewiczem	93
Romantyzm w zwierciadle karykatury	96

Wypędzeni z rajy przez Historię, czyli żmija w ogrodzie dzieciństwa	99
Pozytywistyczne „przerabianie” Niemcewicza	101
Dziecięce doświadczenia i mit polskości heroicznej	106
Intertekstualna konwersacja z Mickiewiczowskim „poematem arcy-narodowym”	110
Drzewo-szubienica i krzyż-latarnia	115
Don Kichot i Robinson Kruzoje, czyli o „zapuszczaniu korzeni” i przemianie błędnych rycerzy w pracowników	120

ROZDZIAŁ 3

„BŁĘKITNA, POWROTNA FALA”. O KONFLIKCIE I CIĄGŁOŚCI POKOLEŃ W <i>WIDMACH</i> I <i>NAD NIEMNEM ELIZY ORZESZKOWEJ</i>	129
Dialog Orzeszkowej z Sienkiewiczem	129
Widma rycerzy i liście oderwane od drzewa	131
„Rozdrażnione dusze: ojca i syna”, czyli o konflikcie pokoleń z rycerzem w tle.	141
„Wygnała Marsa Ceres gospodarna...”	149

ROZDZIAŁ 4

TATRZAŃSCY RYCERZE-JOGINI, LUTOSŁAWSKI I PŁASZCZ KONRADA, CZYLI W KRĘGU <i>NIETOTY</i> TADEUSZA MICIŃSKIEGO	153
„Powieść-worek” czy dzieło „symetrycznego Chaosu”?	153
Mickiewicz-Aryjczyk i Słowacki-Mahatma, czyli o romantycznych korzeniach młodopolskiego indianizmu	156
Mag Litwor, Król-Duch i Radża-Joga	160
Król-Duch idzie!	165
Samotnik i Mowca	167
„Wloką się za nim dziwne płaszcze...”	169
Rozwój potęgi woli, tradycja aryjska i odrodzenie narodowe	176
Rycerze Króla-Ducha, Nike Skrzydlata i Nike chodząca za pługiem, czyli fotografia „realno-metafizycznej narodowej duszy”	184

ROZDZIAŁ 5

WALLENROD I AEROPLAN. JESZCZE SŁÓW KILKA O ZWIĄZKU TWÓRCZOŚCI STEFANA ŻEROMSKIEGO Z TRADYCJĄ ROMANTYCZNĄ NA PRZYKŁADZIE URODY ŻYCIA	191
<i>Vincula, vulnera, exilium</i>	191
Więzy z ziemią ojczystą	196
„Cierniańska polskość” i narodziny na grobach.	201
Nowy Wallenrod: zemsta, cienie i rany	208
„I na co ten aeroplan?”, czyli wygnanie i powrót do ojczyzny	217

CZĘŚĆ II**WOKÓŁ HEGLA Z MICKIEWICZEM W TLE****ROZDZIAŁ 1**

„BÓG KOLEJNO WCIELA SIĘ W NARODY, A OBECNIE WCIELIŁ SIĘ W NIEMCY”. HEGLOWSKA FILOZOFIA DZIEJÓW A TWÓRCZOŚĆ BOLESŁAWA PRUSA	229
Historiozofia, „co lubo idealna była, jednak bardzo realne przybrała formy...”	230
„Nasza myśl powinna zrozumieć ten porządek świata...” O logice, estetyce, duchu i świadomości	239
Bismarck, <i>Volkgeist</i> i dialektyczna logika dziejów	243
Egipt – Niemcy.	251
Przedwieczny, rozum w dziejach i prymat państwa nad jednostką	255
Historiozoficzne mediacje Prusa	260

ROZDZIAŁ 2

„UKĄSZENIE HEGLOWSKIE”. BRZOZOWSKI, PRUS I PRAWA DZIEJOWE	265
Zakończenie	279
Nota bibliograficzna	283
Bibliografia	285
Indeks nazwisk.	299